

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

XIII. Declarat decimum fructum, qui est operum per vota melioratio. Vbi ostenditur, quòd idem factum per laicum & monasticum, est monacho magis meritorium, etiamsi inuitus faciat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

CAPVT XIII.

Declarat decimum fructum, qui est operum per vota melioratio. Vbi ostenditur, quòd idem factum per laicum & monasticum, est monacho magis meritorium, etiam si inuitus faciat.

DECIMVS fructus est, operum per vota melioratio. Operum, dico, omnium, quæ ex obedientiæ procedunt voto. Sunt enim tres bonorum operum gradus & differentia, etiam radice charitatis præsupposita. Quædam quæ sine voto fiunt, alia ex voto simplici procedunt; alia autem, quæ ex solemniori voto profluunt. In primis, multum est de merito: in secundis, magis quis mereri potest: & in vltimis, maximè. Tribus enim de causis, secundum S. Thomam, melius est aliquid facere ex voto, quàm sine voto, ceteris paribus; puta cum æquali charitate & lætitia.

Vota. opera nostra ornant.

Tres bonorum operum differentia.

2. q. 88.

art. 6.

Tribus ex causis melius est operari ex voto.

1. Causa.

art. 5.

Primò, quia vouere est actus patriæ, quæ est præcipua inter virtutes morales. Nobilioris autem virtutis est opus melius & magis meritorium; vnde actus inferioris virtutis est melior, & magis meritorius, ex hoc quòd imperatur à superiori virtute, cuius actus fit per imperium: sicut actus fidei vel

A a 2 spei

spei melior est, si imperetur à charitate. Et ideò actus aliarum virtutum moralium, puta ieiunare, quod est actus abstinentiæ, & continere, quod est actus castitatis, sunt meliora & magis meritoria si fiât ex voto: quia sic iam pertinent ad diuinum cultum, quasi quædam Dei sacrificia. Vnde Augustinus dicit in libro De virginitate, quòd neque ipsa virginitas, quia virginitas est, sed quia Deo dedicata est, honoratur, quam fouet & conseruat continentia pietatis.

Cap. 8. cir.
princ. to. 6.

2. *Causa.*

Secundò, quia ille qui vouet aliquid & facit, plus se Deo subiicit quàm ille qui solum facit. Subiicit enim se Deo non solum quantum ad actum, sed etiam quantum ad potestatem, quia de cetero non potest aliud facere. Sicut plus daret homini, qui daret ei arborem cum fructibus, quàm qui daret ei fructus tantum, vt dicit Anselmus libro De similitud. Et inde est quòd etiam promittentibus gratiæ aguntur.

cap. 84.

3. *Causa.*

Tertiò, quia voluntas ibi immobiliter firmatur in bono. Facere autem aliquid ex voluntate firmata ad perfectionem, pertinet & ad bonum virtutis, vt patet per Philosophum 2. Ethic. Sicut etiam peccare mente obstinata aggrauat peccatum, & dicitur peccatum in Spiritum sanctum.

Lib. 2. c. 4.

Nota.

Est præterea inter vota solemnia, & inter opera

opera ex eis procedentia, triplex differentia: ut probat Petrus de Palude in 4. dist. 38. ita ut votum solemne per sacrū Ordinem susceptum sit magnum, & multum meritorium; & factum in Religione perfectiore, maximè est meritorium: emissum per approbatæ Religionis professionem, est magis meritorium. Est, inquit, in voto solemni plus de merito quàm in simplici; sicut plus diligitur vxor, quàm spōsa. Voto enim simplici castitatis fit sponsa Dei indissolubiler, sed voto solēni sponsa Christi fit vxor Agni, nisi quòd ante mortem est matrimonium quasi non consummatum: vnde de facto dissoluitur, etsi non de iure; post mortē autem nullo modo. Est proinde votum solemne post professionē maioris meriti, in quantum votum, quàm solemne per sacri Ordinis susceptionem, licet illud sit maioris meriti essentialiter & materialiter ratione Sacramenti: quòd ex opere operato confert gratiam, non autem professio: dispositiuè tamen solemnitas professionis est maioris meriti quàm Ordinis. Postremò autem solemnitas professionis vna comparatur ad aliam secundum maius & minus perfectum, & secundum maius & minus meritum, secundum comparationem illorum ad quæ sunt, & secundum comparationem mediōrū per

Plus meretur homo per votum solemne quàm per simplex votum.

Professionis solēnis votum magis meritorium quàm votum sacri Ordinis.

*Quàm gra-
vum Deo
opus bonum
Religiosi.*

Ansel. lib.
De similit.
cap. 84.

quæ fiunt. De quibus dictum fuit supra li-
bro 2. cap. 19. Ex præfatis patet, quòd acce-
ptabilius est Deo bonum opus alicuius ap-
probatam Religionem professi, quàm ho-
minis cuiuscumque sæcularis, modis præta-
ctis. Probat hoc etiam Anselmus libro De
similitudinibus in hæc verba: Videri potest
acceptabilius esse Deo opus bonum mona-
chi, quàm hominis cuiuscumque sæcularis.
Solet quippe accidere duos esse homines
sub dominio, singulas habentes arbores in
proprio solo. arbores autem illæ bonum fru-
ctum ferunt utrique. verum illi, qui inæqua-
liter dominum diligunt, & ei inæqualiter
de fructu earum seruiunt. Vnus enim quia
nimis diligit, fructum maturum colligit, &
domino deinde fert, quantum sibi visum fue-
rit. alius verò tantum diligit, ut dicat domi-
no: Ecce malo fructum cum arbore, vestra
esse quàm mea; ipsam assignabo vestro pro-
posito, ut exinde fructum colligat, prout
vos velle nouerit: & ego, quanta valeam
diligentia, custodiam arborem vestræ uti-
litati. Sic & seruitium monachi, Deo est
magis acceptum, quàm hominis sæcularis.
Hæc ibi. Et applicat latè ad propositum
similitudinem. Hæc quæ iam dicta sunt,
locum quidem habent in his, qui volunta-
te in sæculo manentes, vel monasterium in-
tran-

trantes, nec laudis hostias sacrificant.

Sed quid fiet de triplici genere hominum, scilicet de eis qui in saeculo manentes aliqua vouerunt, aut in nouitiatu tentati, aut facta professione inuitè faciunt ea ad quæ se voluntariè antea obtulerunt; imò dolent se uuisse, vel Religionis aut approbationis habitum assumpsisse? Respondetur, quòd adhuc utilia sunt opera, etiamsi ab aliquo inuitis fiant. Vnde dicendum ad primum, secundum Anselmum ubi supra: & Thomas sic dicit; Necessitas voti in his qui sunt benè dispositi, in quantum voluntatem confirmat, non causat tristitiam, sed gaudium. Vnde Augustinus dicit in Epistola ad Armentarium & Paulinam: Non te uuisse poeniteat: imò potius gaude iam tibi sic non licere, quod cum tuo detrimento licuisset. Si tamen ipsum opus secundum se consideratum, triste & inuoluntarium redderetur post votum, dummodò tamen remaneat voluntas votum implendi, adhuc est magis meritorium, quàm si fieret sine voto: quia impletio voti, est actus Religionis, qui est potior virtus, quàm abstinentia, cuius actus est ieiunare. Hæc ille. Et Petrus de Palude ubi prius: Quòd si quis de voto poeniteat, aliàs non facturum, nisi quia non vult votum frangere, adhuc est magis me-

*Questio
notatu di-
gnissima.*

1.2.q.88.
art.6.ad 2.

Epist.45.
prope fin.
tom.2.

ritorium secundum B. Bernardum. Vnde à principio, quando vouit & non soluit, tantum meruit, quantum quando sine voto soluit; & huic merito superadditum est meritum iustitiæ, quo vult facere quod promisit. Secundò, quia licet sit tristitia in hoc, quod vouit, & quædam inuoluntas: tamen in soluendo quod vouit, & in venerando votum est voluntarium. Tertiò etiam videtur, quòd non demeretur in hoc quòd vellet non vouisse: quia sicut à principio non tenebatur vouere, sic nec ex post facto tenebatur soluere. Vel dato, quòd pœnitere de bono sit peccatum, non tamen propter hoc impeditur, quin volendo bonum mereatur, maximè si sint diuersi actus. Ad secundum per idem dicendum est. Vnde Anselmus de similitud. dicit: Attendant nouitij, quoniam sic agit, qui monachus accipit difficultatem, quomodo infirmus, qui grauem accipit potionem. Infirmus plerumque potionem quærit curatiuam, medico suadente emit, vel gratis datam accipit: sed sumpta potio omnia membra percurrit, malos humores trahit, vires tollit, corpus dissoluit, terræ prosternit infirmum, desiderium maximum bibendi accendit, vel dormiendi, vel foras aduentum eundi: eique medicus hoc interdicit, comminans quòd morietur, si hoc fecerit.

Cap. 77.

Simile pulcherrimū.

cerit. Heu me, inquit infirmus, cur hanc portionem accepi? Malè priùs erat, modò peius habeo: quàm malè consiliati sunt, qui in hoc suaserunt, & non mala prædixerunt. Cùm verò mali humores defluere cœperint, & corpus leuigari, gaudet, & benedicit suadentibus medicinam. Sic plerumque cùm infirmitatem vitiorum in se considerant aliqui, Religionem intrant, & eis accidit, vt Anselmus ibi deducit. Ad tertium patet responsio sicut ad primum, & ex similitudine Anselmi de arbore & fructu totaliter Deo datis, &c.

CAPVT XIV.

Manifestat vndecimum fructum, qui est peccati commissi minoratio. Vbi ostenditur, quòd, tribus casibus exceptis, idem peccatum per Religiosum, & per secularem commissum, Religioso quoad plura est tolerabilius.

VNDECIMVS fructus Religionis est, peccati commissi minoratio, quando saltem fit sine scandalo, non ex contemptu, nec contra præceptum seu votum, sed ex infirmitate vel ignorantia. Vnde S. Thomas ^{2.2.q.186.} _{art.10.} quærit, an Religiosus eodem genere peccati grauius peccet, quàm seularis. Respondet

A a 5

quòd